

T.C.

BAŞBAKANLIK

Dış Ticaret Müsteşarlığı

(İMMİB)

Sayı :B.02.1.DTM.5.12.01-/126

21 / 07/ 2009

Konu: Maden Sektörü 2009 Yılı

Ocak – Haziran Dönemi İhracatının

Değerlendirmesi Hk.

2009 YILI OCAK- HAZİRAN DÖNEMİ

MADEN SEKTÖRÜ İHRACATININ DEĞERLENDİRİLMESİ

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, Maden ihracatımız, 2008 yılının aynı dönemine göre miktarda %30.5, değerinde %39.5 azalışla 5.8 milyon ton ve 969.6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılı ilk altı aylık döneminde en fazla ihraç edilen maden ürün grupları arasında doğal taşlar 2.1 milyon ton ve 523.8 milyon dolarla ilk sırada yer alırken, bu ürün grubunu, 1 milyon ton ve 207.2 milyon dolar ile Metalik Cevherler, 2.5 milyon ton ve 184.5 milyon dolarla Endüstriyel Mineraller, 56.1 bin ton ve 53 milyon dolarla Birliğimiz iştigal konusunda yer alan ve maden dışı olarak nitelendirilen Ferro Alyajlar ile diğer ürünlerin ihracatı takip etmektedir.

İşlenmiş Mermer 569.5 bin ton ve 273.4 milyon dolarla 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam Maden ihracatımız içinde en fazla ihraç edilen ürün olurken, Mermer ve Traverten Ham Blok 984.9 bin ton ve 106.5 milyon dolar ile ikinci, Krom Cevherleri 569 bin ton ve 84.4 milyon dolarla üçüncü, Bakır Cevherleri 123.6 bin ton ve 76.7 milyon dolarla dördüncü sırada yer almıştır.

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde sektör ihracatının gerçekleştiği önemli ülkeler arasında, ÇHC 298,9 milyon dolarla ilk sırada yer alırken, bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla değerinde %27.8 oranında azalış kaydedilmiştir.

ÇHC'yi sırasıyla, 106.3 milyon dolarla ABD (%39.4 azalış), 36 milyon dolarla İtalya (%58.3 azalış) , 28.5 milyon dolarla İspanya (%58.7 azalış) , 26.9 milyon dolarla İngiltere (%51.7 azalış) , 25.2 milyon dolarla Suudi Arabistan (%32.6 artış) , 22.9 milyon dolarla Hindistan (%20 artış) ve 22.8 milyon dolarla Rusya Federasyonu (%74.3 azalış) takip etmiştir. Libya, Almanya, Fransa, Irak, İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri sektör ihracatının yapıldığı diğer önemli ülkeler olmuşlardır.

Diğer Asya ülkeleri, 355.6 milyon dolarla 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde Maden ihracatımızın en fazla yapıldığı ülke grupları arasında ilk sırada yer alırken, bu ülkelere yönelik ihracatımızda, 2008 yılının eş dönemine göre değerinde %27.9 oranında bir azalış kaydedilmiştir.

Avrupa Birliği ülkeleri 234.2 milyon dolarla ikinci (%57 azalış), Kuzey Amerika ülkeleri 122.4 milyon dolarla üçüncü (%39 azalış) Yakın, Orta Doğu Asya ülkeleri 112.6 milyon dolarla (%2 azalış) dördüncü sırada yer almışlardır. Maden ihracatının gerçekleştirildiği diğer önemli ülke grupları arasında Diğer Avrupa ülkeleri 75.9 milyon dolarla (%56.9 azalış), beşinci sırada yer almaktadır.

2009 yılı Ocak-Haziran dönemi maden ihracatımızda, küresel finans krizi sonrası talep daralmasının etkisiyle genel olarak düşüşlerin yaşanmasına rağmen krizden etkilenmeyen Libya

(%239.2), Suudi Arabistan (%32.6) ve Hindistan (%20) alımlarını arttıran ülkeler olmuştur.

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde ihracatta artış oranlarıyla göze çarpan diğer ülkeler; Kuveyt (%110.3 artış), Hong Kong (%127.7 artış), Nijerya (%75.8 artış), Özbekistan (%126.1 artış), Sudan (%165.8 artış), Bahreyn (%181.4 artış), İzlanda (%182.5 artış) ve Bosna Hersek (%284.9 artış) olarak belirlenmiştir.

DOĞAL TAŞLAR

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde doğal taş ihracatımız 2008 yılının aynı dönemine göre miktarda %9.7, değerinde de %22 oranında azalışlar kaydederek, 2.1 milyon ton karşılığı 523.8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dünya doğal taş ticareti potansiyelinin büyük bir kısmını oluşturan işlenmiş ürünler 2009 yılı ilk altı aylık döneminde, doğal taş ihracatımızdan yaklaşık %67.7 pay alırken, ham ürünler ve yarı işlenmiş ürünler sırasıyla %20.3 ve %12 pay almışlardır. İşlenmiş Traverten ve İnşaata Elverişli Diğer İşlenmiş Taşlar ihracatının artarak blok ihracatına göre çok daha fazla katma değerini ülkemize kazandırılmış olması, doğal taş sektörünün yaşanan küresel kriz ortamından daha az etkilenmesini sağlamıştır.

Söz konusu dönemde, doğal taş ihracatının yapıldığı ülkelerin başında 109.7 milyon dolarla Çin Halk Cumhuriyeti gelmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'ni sırasıyla, 99.3 milyon dolarla Amerika Birleşik Devletleri, 22.8 milyon dolarla Suudi Arabistan ve 22.1 milyon dolarla İngiltere izlemektedir. Ürün bazında ise; ham blok/plaka ihracatında Çin, işlenmiş mamul ürün ihracatında ise ABD ilk sırada yer almaktadır.

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, Suudi Arabistan'ın %30.6, Libya'nın %240.3, Hindistan'ın %17.2, Azerbaycan-Nahçıvan'ın 53.8 ve Kuveyt'in %121.3 oranlarında alımlarını arttırması, doğal taş ihracatımıza olumlu yansımıştır.

Sektör ihracatı içerisinde 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde %52.1 ile en büyük payı alan İşlenmiş Mermer ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %21.6, değerinde de %35.3 oranında azalış göstererek, 569.5 bin ton karşılığı 273.4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İşlenmiş Mermer ihracatının 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde en fazla yapıldığı ülkeler arasında ABD 70.2 milyon dolarla (%52.3 azalış) ilk sırada yer almış, bu ülkeyi 21.3 milyon dolarla Suudi Arabistan (%29.5 artış) takip etmiştir.

Söz konusu dönemde, %20.3'lük payı ile, sektör ihracatı içerisinde ikinci büyük grubu oluşturan Mermer-Traverten Ham Blok ihracatı ise miktarda %2.5, değerinde de %13 azalış göstererek 984.9 bin ton karşılığı 106.5 milyona ulaşmıştır. Bu ürün grubunda ihracat sıralamasında Çin Halk Cumhuriyeti birinci (69.7 milyon dolar, %8.9 azalış), Hindistan ikinci (9.9 milyon dolar, %21.8 artış) ve Suriye üçüncü (8.1 milyon dolar, % 4.9 azalış) olarak yer almaktadır.

Yarı İşlenmiş Mermer-Traverten ihracatımız 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, 2008 yılının aynı dönemine göre miktarda %21.5, değerinde %3.1 oranlarında azalışla, 312.3 bin ton karşılığı 57.2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde Çin Halk Cumhuriyeti, 39.5 milyon dolarla anılan ürün grubunun en fazla ihraç edildiği ülke olurken, Çin Halk Cumhuriyeti'ni, 2.9 milyon dolarla İtalya takip etmiştir. Hindistan, Almanya, Tayvan, Yunanistan, Brezilya ve Suriye sektör ihracatının yapıldığı diğer önemli ülkeler olmuşlardır.

İşlenmiş Traverten ihracatımız, 2009 yılı ilk altı aylık döneminde, 94.4 bin ton karşılığı 52.5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ürün ihracatında bir önceki yıl eş dönemine göre, miktarda %91.9, değerinde de %74 oranında artış kaydedilmiştir. 25.5 milyon dolarla bu ürün grubunun en önemli pazarı durumundaki ABD alımını, miktarda %89.6, değerinde de %87.4 oranında arttırması dikkat çekicidir. Söz konusu ülkeyi 6.6 milyon dolarla Kanada ve 4 milyon dolarla İngiltere takip etmektedir.

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, İnşaata Elverişli Diğer İşlenmiş Taşlar ürün grubunda, 2008 yılının eş dönemine göre miktarda %67.9 artış, değerinde de %33 oranlarında artışla, 25.4 bin ton ve 13.5 milyon dolar ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu ürün grubunda en fazla ihracat, 2.8 milyon dolarla ABD'ye yapılırken, 1.3 milyon dolarla Libya diğer önemli pazarımız olmuştur.

Öte yandan, İşlenmiş Granit ihracatımız, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %11.6 artış, değerinde ise %21.7 oranında azalışla 19.9 bin ton karşılığı 9.4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu mal grubunun ihracatının en fazla yapıldığı ülkeler arasında Libya, 2.9 milyon dolarla birinci sırada yer alırken, bu ülkeye yapılan ihracatta 2008 yılının aynı dönemine göre miktarda %975.5, değerinde %975.5 oranında artış kaydedilmiştir. 2009 yılı ilk altı aylık döneminde Azerbaycan-Nahcivan alımını miktarda %352.1 oranında arttırarak ikinci sıraya yerleşmiştir. Öte yandan, 2008 yılı Ocak-Haziran döneminde alım yapmayan Bosna Hersek 2009 yılı aynı dönemine ülkemizden 567.5 bin dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Rusya ve Almanya diğer önemli ülkeler olmuştur.

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde ihracat yapılan doğal taşlar ürün grubu içinde Yarı İşlenmiş Granit, 79.7 bin ton ve 5.6 milyon dolar ihracatla, diğer önemli ürünümüz olarak kaydedilirken, söz konusu ürün ihracatında, bir önceki yılın eş dönemine göre miktarda %13.4, değerinde de %32.4 oranında azalış görülmüştür. Bu ürün grubunda en fazla ihracat, 3.9 milyon dolarla Almanya'ya yapılırken, 892.6 bin dolarla İtalya diğer önemli pazarımız olmuştur.

KROM CEVHERİ

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde Krom Cevheri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %44.5, değerinde de %66.8 oranlarında azalışlarla, 569 bin ton karşılığı, 84.4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Krom cevheri ihracatının bu dönemde bu oranda azalmasının sebebi, tamamen Çin Halk Cumhuriyeti'nin küresel kriz nedeniyle talebini azaltmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca, miktara göre değerinde daha fazla azalış gerçekleşmesinin sebebi ise fiyatlarda yaşanan azalışlardır.

Sektör ihracatında ön sıralarda yer alan Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu ve Belçika'nın alımlarını değer bazında önemli oranlarda azaltmaları (sırasıyla, %50, %88.9, %75.6) sektör ihracatını olumsuz etkilerken, 2008 yılı Ocak-Haziran döneminde ülkemizden krom cevheri alımı yapmamış olan ABD, Birleşik Arap Emirlikleri ve Irak'ın 2009 yılı eş dönemine ülkemizden ithalat yapmaları, sektör ihracatına olumlu yansımıştır.

Ülkeler bazında değerlendirildiğinde, Krom Cevheri ihracatımızda en büyük paya sahip olan Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatımız değerinde %50.1 oranında azalarak 74.6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İkinci sırada, 32.6 bin ton ve 7 milyon dolar ile Rusya Federasyonu bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise 4 bin ton ve 1.1 milyon dolarla Belçika yer almaktadır.

Krom cevheri ihracatımızda diğer önemli ülkeler sırasıyla ABD, Japonya, Ukrayna, Birleşik

Arap Emirlikleri ve Avusturya'dır.

ÇİNKO CEVHERİ

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde Çinko Cevheri ihracatımız, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %36.6, değerinde de %67.6 oranlarında azalışla, 89.5 bin ton karşılığı 25.2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Çinko Cevheri ihracatımızda Çin Halk Cumhuriyeti 11.7 milyon dolarla (%5 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 5.4 milyon dolarla (100 artış) Finlandiya, 3.5 milyon dolarla (%100 artış) İspanya gelmektedir.

BAKIR CEVHERİ

Bakır Cevheri ihracatımız, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, 2008 yılının aynı dönemine oranla miktarda %10.7 artış, değerinde ise %48.1 oranında azalış göstererek, 123.6 bin ton karşılığı 76.7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Miktarın artmasına rağmen değerinde azalış gerçekleşmesi, 2009 yılı ilk altı aylık dönemde bakır cevheri fiyatlarının 2008 yılı fiyatlarına göre daha az olmasından kaynaklanmaktadır.

Bakır cevheri ihracatımızda ÇHC 56.2 milyon dolarla (%33.8 azalış) ilk sırada yer alırken, Bulgaristan 9.1 milyon dolarla (%36.2 azalış) ikinci sırada yer almıştır. 2008 yılı ilk altı aylık dönemde ülkemizden Bakır cevheri alımı yapmayan İtalya, 2009 yılı ilk altı aylık dönemde toplam 82 ton karşılığı 82.3 bin dolar Bakır Cevheri ithal etmiştir.

FELDSPAT

Feldspat ihracatımız, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde 1.4 milyon ton karşılığı 43.4 milyon dolar seviyesinde gerçekleşerek, 2008 yılı eş dönemine göre miktarda %46.9, değerinde de %49.5 oranında azalış göstermiştir.

İtalya, 17.8 milyon dolar ve %60.2 azalışla, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde Feldspat ihracatı gerçekleştirdiğimiz en önemli ülke olurken, İspanya'ya 7.1 milyon dolar (%66.8 azalış), Birleşik Arap Emirlikleri'ne 3.5 milyon dolar ve Rusya Federasyonu'na 2 milyon dolar değerinde Feldspat ihracatı yapılmıştır.

TABİİ BORATLAR ve KONSANTRELERİ

Tabii Boratlar ve Konsantreleri ihracatımız, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, 2008 yılının aynı dönemine oranla miktarda %56.1, değerinde de %53 oranında azalarak, 120.4 bin ton karşılığı 39.4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti, 16.3 milyon dolarla (%60 azalış) ilk sırada, Tayvan 5.3 milyon dolarla ikinci (%3.2 artış), ABD 4.4 milyon dolarla (%53.2 azalış) üçüncü sırada yer almışlardır. Güney Kore, İspanya ve Hollanda söz konusu ürün ihracatının yapıldığı diğer önemli ülkeler olmuşlardır.

FERROKROM

Ferrokrom ihracatımız 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, bir önceki yılın eş dönemine göre miktarda %38.2 artmasına rağmen, değerde %26.9 azalışla 42.2 bin ton karşılığı 30.2 milyon dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Miktardaki artmaya rağmen, değerde azalış yaşanmasının sebebi fiyatlardaki ciddi düşüşlerdir. Krom cevheri fiyatlarındaki azalış, ihracata değer bazında azalış olarak yansımış, aynı zamanda ülkemiz ferrokromuna yurtdışından gelen taleplerin azalması, söz konusu ürün ihracatımızda değer bazında azalış yaşanmasına neden olmuştur.

2008 yılı aynı dönemde alım yapmayan Çin Halk Cumhuriyeti, 21.1 milyon dolarla bu ürün grubunda ihracatın en fazla yapıldığı ülke olurken, Hollanda 4.5 milyon dolarla ikinci, Belçika, 2.4 milyon dolarla üçüncü sırada bulunmuştur. İtalya, Slovenya ve Tayvan diğer önemli pazarlarımız olmuştur.

ALÇI TAŞI, ALÇILAR

2009 yılı Ocak-Haziran döneminde Alçı Taşı ihracatımız, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %17.7, değerde de %26.4 oranlarında azalışlar kaydederek, 350.9 bin ton karşılığı 29 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektör ihracatının yapıldığı en önemli ülke durumundaki Rusya Federasyonu'na 5.7 milyon dolar (%6.9 azalış), Ukrayna'ya 5 milyon dolar (%60,6 azalış), Azerbaycan-Nahcivan'a 3.3 milyon dolar (%12.3 azalış) ve Bulgaristan'a 3.1 milyon dolarlık (%53.6 azalış) ihracat gerçekleştirilmiştir.

MANYEZİT

Manyezit ihracatımız, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %25.2, değerde de %18.9 oranında azalış kaydederek, 82.7 bin ton karşılığı 24.1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün en önemli pazarı durumundaki Avusturya'ya 14 milyon dolar (%6.2 azalış) , İngiltere'ye 2.7 milyon dolar (%228.2 artış) ve Almanya'ya 2.3 milyon dolar (%85 artış) ihracat gerçekleştirilirken, İtalya, Ukrayna, İsveç ve İran diğer ihracat yapılan ülkeler arasındadır.
